

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudkyň Jiřiny Chmelové a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: Mgr. Vít Dubový, advokát, IČ 06230300, se sídlem Purkyňova 2476/102a, Brno, zastoupený Mgr. Petrem Čechlovským, advokátem se sídlem Purkyňova 2476/102a, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2023, čj. KrÚ 32030/2023/ODSH/12, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 12. 12. 2023, čj. 36 A 5/2023-58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Vysoké Mýto (dále „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 6. 4. 2022, čj. MUVN/029688/2022 AJ (dále „prvostupňové rozhodnutí“), uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále „zákon o silničním provozu“). Přestupku se měl dopustit tím, že dne 23. 8. 2021 v 22:09 hodin v obci Vysoké Mýto na silnici č. I/35 (v blízkosti křižovatky ulic Hradecká a Vraclavská) ve směru jízdy na Litomyšl nezajistil jako provozovatel vozidla registrační značky X, aby při užití tohoto vozidla byla dodržována pravidla provozu na pozemních komunikacích. Konkrétně tím, že nezjištěný řidič překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 10 km/h (po odečtu tolerance 3 km/h), čímž se měl dopustit přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona o silničním provozu. Za přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 700 Kč.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí stupně potvrdil.

[3] Následně žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích žalobu, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že v daném případě jde o ohrožovací přestupek provozovatele vozidla, u něhož se nezkloumá zavinění řidiče vozidla, odpovědnost provozovatele vozidla je odpovědností

objektivní. Materiální znak přestupku spočívající ve společenské škodlivosti je naplněn již samotným vytvořením potenciálně nebezpečné situace a o jeho nenaplnění lze hovořit pouze tehdy, když stupeň společenské škodlivosti nebude odpovídat ani nejlehčím běžně se vyskytujícím případům přestupků této skutkové podstaty. O takovou situaci však v projednávané věci nešlo, neboť jde o běžně se vyskytující jednání. Jednalo se o překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 10 km/h, což nelze považovat za zanedbatelné překročení rychlosti. K přestupku došlo při průjezdu zástavbou, nikoli na vjezdu či výjezdu z obce. V daném případě tak nenastaly mimořádné okolnosti, které by snižovaly nebezpečnost jednání žalobce natolik, že by materiální stránka přestupku nebyla naplněna. Dle krajského soudu rovněž nelze správním orgánům nic vytknout pokud, podpůrně konstatovaly, že se v blízkosti místa spáchání přestupku nachází závod společnosti Iveco a.s. a že je v okolí také nemocnice. Materiální stránka přestupku by však byla naplněna i tehdy, pokud by tyto skutečnosti dány nebyly.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku dále konstatoval, že pokud žalovaný doručil usnesení o zamítnutí návrhu na nařízení ústního jednání téhož dne jako rozhodnutí ve věci samé, dopustil se tím vady řízení. Nejednalo se ale o vadu, která by měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce se totiž mohl účastnit ústního jednání v řízení již před správním orgánem I. stupně a měl rovněž možnost v rámci řízení před žalovaným nahlédnout do spisu a případně se vyjadřovat písemně.

[5] Žalobce v řízení vznesl i další žalobní námitky. Proti jejich vypořádání krajským soudem však v kasační řízení nebrojí. Soud je zde proto nerekapituluje, jelikož je podle § 109 odst. 4 s.ř. s. vázán důvody kasační stížnosti.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. V ní uvedl, že jak ve správním řízení, tak i v řízení před krajským soudem byla chybně vyhodnocena společenská nebezpečnost jednání. Podle stěžovatele k naplnění materiálního znaku přestupku nedošlo, a tedy nemůže nést odpovědnost za přestupek dle § 125f zákona o silničním provozu. Správní orgán se však touto námitkou odmítl zabývat a skutečnost, že byla naplněna materiální stránka přestupku ve správním řízení vůbec neprokazoval. Krajský soud se sice v napadeném rozsudku tímto zabýval, dospěl však k chybnému závěru. Zneužil judikaturu Nejvyššího správního soudu účelovým výkladem. Například z rozsudku NSS ze dne 17. 2. 2016, čj. 1 As 237/2015-31, chybně vytrhl myšlenku, že „*Jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za delikt, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak deliktu*“. Uvedený judikát totiž směřoval na parkování na chodníku, tedy na jednání, které trvalo a ohrožovalo právem chráněný zájem po neurčitou dobu, po kterou však provoz po tomto chodníku plynul. V tomto případě se však jednalo o okamžité překročení rychlosti bez dalšího provozu. Uvedený judikát rovněž odkazuje na rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS, dle kterého jsou správní orgány povinny řádně zjišťovat stav věcí, tedy i otázku naplnění společenské škodlivosti individuálně v každém konkrétním případě. Soud měl podle stěžovatele zrušit správní rozhodnutí z toho důvodu, že správní orgán neprokázal společenskou škodlivost – správní orgán měl povinnost

pokračování

prokazovat, že na daném místě v daném čase byl nějaký provoz, který by překročení rychlosti mohlo ohrožovat či narušovat jeho plynulost.

[7] Krajský soud dále opomenul vypořádat žalobní námitku, že správní orgán I. stupně při zjišťování skutkového stavu vyšel i z jiných důkazů, než které uvádí ve výčtu na str. 3 a 4 prvostupňového rozhodnutí. Konkrétně se jedná o důkazy ohledně skutkových zjištění o existenci - „*firmy Iveco a.s., která má závod v blízkosti silnici I/35, a to během celého dne z důvodu nepřetržitého provozu firmy*“, a dále že „*v 22:00 hod. ve firmě Iveco a.s. končí zaměstnancům odpolední směna a je jimi využíván již zmíněný přechod pro chodce na křižovatce ul. Hradecká a ul. Vraclavská. Do firmy Iveco, a.s. dojíždí zaměstnanci z okolních obcí a provoz na silnici I/35 je i v tuto dobu značný.*“ Žalovaný pak tuto námitku přešel s tím, že „*že firma Iveco Czech Republic a.s. má závod ve Vysokém Mýtě v blízkosti silnice č. I/35 je rovněž zřejmé z náhledu na místo zjištění přestupku na www.mapy.cz. V blízkosti místa, kde došlo k předmětnému změření rychlosti, se navíc nenachází pouze závod výše uvedené firmy, ale též např. nemocnice či obytná zástavba.*“ Žalovaný tedy nejen, že neopravil pochybení správního orgánu I. stupně, ale dále jej rozšířil o další, nezjišťovaná a nedokazovaná vlastní tvrzení. Přestože je z napadeného rozsudku zřejmé (bod 5), že krajský soud zaznamenal tuto námitku stěžovatele v žalobě, nijak ji dále v odůvodnění nevypořádal.

[8] Poslední stěžovatelova námitka se týká procesního pochybení žalovaného. Ten od předání věci k rozhodnutí o odvolání nejprve nijak nejednal. Stěžovatel 26. 5. 2022 odvolání doplnil a žádal o nařízení ústního jednání ve věci, aby mohl své vyjádření úřadu přednést a aby se mohl vyjádřit k doplněnému dokazování, případně doplnit svá tvrzení. Žalovaný však byl ve věci zcela nečinný až do 6. 4. 2023, kdy následně bez jakékoliv výzvy či jakékoliv informace o dokazování ve věci rozhodl. Usnesením jednak zamítl žádost stěžovatele o nařízení ústního jednání ve věci a téhož dne vydal bez vyčkání jakékoliv reakce stěžovatele, rozhodnutí o zamítnutí odvolání. Obě tato rozhodnutí byla žalobci doručena současně dne 17. 4. 2023.

[9] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že daná vada nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť tímto vadným postupem žalovaného bylo zasaženo do jeho práva vyjadřovat se a v řízení doplňovat na svou obhajobu tvrzení až do konečného rozhodnutí ve věci.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*. Tyto závěry jsou použitelné i po novele soudního řádu

správního (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11). Dle této judikatury bude kasační stížnost přijatelnou, pokud: (i) se dotýká zatím judikaturou neřešených právních otázek; (ii) se týká právních otázek řešených rozdílně; (iii) je třeba judikaturního odklonu; či (iv) došlo k zásadnímu pochybení krajského soudu.

[13] Nejvyšší správní soud v souvislosti s výtkou, že se krajský soud dostatečně nevypořádal žalobní námitkou stěžovatele, neshledal zásadní pochybení krajského soudu. Pro stručnost Nejvyšší správní soud odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady naplňují kasační důvod nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatek důvodů (rozsudky NSS ze 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, z 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 94/2007-107, z 21. 8. 2008, čj. 7 As 28/2008-76 nebo usnesení rozšířeného senátu z 18. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Připomíná také judikaturu, podle níž soudy nemají obecně povinnost se výslovně vyjádřit ke všem námitkám uplatněným v žalobě, pokud proti žalobě postaví právní názor, v jehož konkurenci žalobní body jako celek neobstojí (rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2019, čj. 10 Azs 316/2018-60, č. 3876/2019 Sb. NSS).

[14] Krajský soud vyložil v bodě 21 napadeného rozsudku svůj právní názor, že konstatování správních orgánů ohledně blízkosti závodu společnosti Iveco a.s. a nemocnice k místu spáchání přestupku je pouze podpůrné. Dále v tomto bodě uzavřel, že materiální stránka přestupku by byla naplněna i tehdy, pokud by tyto skutečnosti dány nebyly. Krajský soud tedy stěžovatelovu žalobní námitku neopomenul. Z napadeného rozsudku zřetelně vyplývá, jaké skutečnosti vzal krajský soud v potaz, k jakým závěrům na základě těchto skutečností dospěl a jakými úvahami se při tom řídil.

[15] Pokud jde o posuzování materiální stránky přestupku, lze odkázat na již existující judikaturu, podle níž bude v obecné rovině naplnění materiálního znaku přestupku splývat s naplněním formálních znaků. Přílehlavý je i krajským soudem uvedený rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2016, čj. 1 As 237/2015-31. Ten se sice týkal parkování na chodníku, není však důvod, proč by se v něm uvedený závěr neuplatnil i v tomto případě. Právě překročení maximální povolené rychlosti je totiž takovým „běžně se vyskytujícím“ případem přestupku, u kterého formální a materiální stránka typicky splývá (usnesení NSS ze dne 16. 11. 2021, čj. 10 As 376/2021-36, bod 8). Působení pravidel provozu na pozemních komunikacích má totiž výrazně preventivní charakter (rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2013, čj. 1 As 24/2013-28, bod 38). Stěžovatel v kasační stížnosti pro podporu svých argumentů odkazuje na rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS. V něm je však uvedeno, že k naplnění materiálního znaku přestupku nedojde: „*Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které **vylučují**, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti...*“. Stěžovatel však netvrdí takové významné okolnosti, které by společenskou škodlivost jednání mohly snížit na takovou míru, aby bylo vyloučeno ohrožení právem chráněného zájmu, a tedy nebyl naplněn materiální znak spáchání přestupku.

[16] Napadený rozsudek se proto nijak neodchyluje od judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud v něm krajský soud konstatuje, že překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 10 km/h, při průjezdu zástavbou, nikoli na vjezdu či výjezdu z obce, byť v nočních hodinách, nelze považovat za zanedbatelné překročení rychlosti, a v daném případě se proto

pokračování

kryje formální s materiální stránkou přestupku (například rozsudek NSS ze dne 20. 1. 2021, čj. 2 As 212/2020 - 26, bod 35, ve kterém NSS řešil společenskou nebezpečnost překročení rychlosti o cca 8 km/h uprostřed obce). Námitka týkající se chybějícího materiálního znaku přestupku tak nezakládá přijatelnost kasační stížnosti.

[17] Nejvyšší správní soud neshledal hrubé pochybení krajského soudu ani v případě námítky spočívající v údajném procesním pochybením žalovaného. Podle § 80 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich platí, že správní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze obviněnému. Je tedy na posouzení správního orgánu, zda ústní jednání nařídí, neboť je to nezbytné k uplatnění jeho práv, či nikoliv. V tomto případě dospěl žalovaný k názoru, že tomu tak není. Ostatně ani stěžovatel v odvolání ani jeho doplnění konkrétně nijak nespecifikoval, z jakého důvodu požaduje konání ústního jednání.

[18] Tuto argumentaci stěžovatel rozvíjí až v soudním řízení. V kasační stížnosti konkrétně tvrdí, že si přál doplnit svou argumentaci o nenaplnění společenské škodlivosti při překročení rychlosti ve vazbě na intenzitu dopravy v daném místě, jak následně uváděl v žalobě. V žalobě k tomu navrhl důkazy v podobě internetového článku z portálu *orlicky.denik.cz* a dokumentu s názvem *Stanovení intenzit dopravy na pozemních komunikacích*, které měly vést k prokázání tvrzení, že v daném místě a čase nebyla hustota dopravy intenzivní. Nejvyšší správní soud k tomuto uvádí, že pro provedení těchto důkazů, nebylo nutné ústní jednání nařizovat. Stěžovatel mohl uvedené důkazy navrhnout již v samotném odvolání nebo kdykoliv později v průběhu řízení před žalovaným. Rovněž i v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí je krajský soud povinen zkoumat, zda správní orgány v řízení o přestupku dostaly své povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu). Pokud by krajský soud zjistil, že správní orgány takto nepostupovaly, měl by na základě žalobních tvrzení a navrhovaných důkazů pochybnosti o skutkovém stavu sám odstranit (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 2. 5. 2017, čj. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS, bod 52). Pokud by tedy měl žalobce za to, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci v řízení před správními orgány, mohl uvádět nové důkazy i v řízení před krajským soudem.

[19] V tomto případě stěžovatel tvrdí, že chtěl doplnit svou argumentaci o nenaplnění společenské škodlivosti při překročení rychlosti ve vazbě na intenzitu dopravy v daném místě. Konkrétní důkazy k prokázání těchto tvrzení předložil v žalobě a krajský soud se pak k těmto důkazům vyjádřil v bodě 20 napadeného rozsudku. Uvedl, že je v tomto případě nerozhodné, jaký byl v době spáchání přestupku na daném místě provoz, neboť vzhledem ke všem ostatním okolnostem není pochyb o tom, že byla materiální stránka přestupku naplněna. Krajský soud proto pro provedení těchto důkazů neshledal důvod. Námitka zásahu do práv stěžovatele se tedy vzhledem k výše uvedenému jeví pouze jako formální, neboť stěžovatel měl možnost svá tvrzení doplnit a navrhnout nové důkazy, a to jak v řízení před žalovaným, tak následně i v řízení před krajským soudem.

[20] Ke stejným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku NSS ze dne 14. 3. 2024, čj. 8 As 209/2023-368, bod 37. Zde krajský soud nejprve nařídil ústní jednání ve věci, den

před jednáním jej zrušil a následující den vydal napadený rozsudek. Nejvyšší správní soud uvedl, že krajský soud uvedeným postupem nezatížil napadený rozsudek vadou s vlivem na zákonnost rozhodnutí, pokud byl žalobci dán dostatek prostoru se v dané věci vyjadřovat. Byť uvedený závěr Nejvyšší správní soud konstatoval pro řízení před krajským soudem, lze jej plně aplikovat i na tento případ. Nejvyšší správní soud tak neshledal zásadní pochybení krajského soudu, pokud krajský soud dospěl k závěru, že odvolací orgán nezatížil řízení vadou s vlivem na zákonnost rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[22] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. dubna 2024

Petr Mikeš
předseda senátu